

Компонент «Організація освітнього процесу з урахуванням індивідуальних особливостей, потреб і можливостей кожного вихованця»

Вимога/правило організації освітніх і управлінських процесів закладу освіти	Критерії оцінювання	Індикатори оцінювання	Методи збору інформації	Оцінка
2.1. Вибір (розроблення) освітніх та парціальних організації освітнього процесу з урахуванням академічної автономії	2.1.1. Організація освітнього процесу відповідно до освітніх та парціальних програм, вибір (розроблення) яких схвалено педагогічною радою	2.1.1.1. Рішення про використання в освітньому процесі конкретної (-их) освітньої (-их) та парціальної (-их) програм схвалює педагогічна рада закладу дошкільної освіти	1. Опитування 2. Вивчення документації	4
		2.1.1.2. Освітній процес організовується за однією або декількома освітніми програмами, що реалізуються для одного або двох базових етапів дошкільної освіти та/або окремих вікових груп вихованців, зокрема для дітей старшого дошкільного віку, різних груп вихованців	1. Спостереження 2. Вивчення документації	3
		2.1.1.3. Освітній процес організовується (у разі потреби) за однією або декількома парціальними програмами	1. Спостереження 2. Опитування 3. Вивчення документації	4
		2.1.1.4. Враховується збалансованість змісту, обсягу, форми та тривалість виконання освітніх завдань за різними освітніми напрямами в межах вибраних (розроблених) програм, у разі потреби забезпечується їх коригування	1. Спостереження 2. Опитування 3. Вивчення документації	
		2.1.1.5. Здійснюється (за потребою) комбінування, адаптування та інтегрування освітніх і парціальних програм	1. Спостереження 2. Опитування 3. Вивчення документації	4
2.2. Організація та перебіг освітнього процесу з урахуванням вікових особливостей, здібностей,	2.2.1. Проведення різних форм організації освітнього процесу, його цілісність, динамічність та особистісно-	2.2.1.1. Освітній процес здійснюється протягом усього часу перебування дитини у закладі освіти	1. Спостереження 2. Опитування	4
		2.2.1.2. Освітній процес здійснюється із застосуванням засобів і методів розвитку, виховання, навчання, форм взаємодії, що є найбільш прийнятними для дітей відповідного віку та враховують їхні освітні потреби, зокрема шляхом адаптації/модифікації змісту освітньої програми	1. Спостереження 2. Опитування 3. Вивчення документації	4
		2.2.1.3. Заклад дошкільної освіти за потреби комбінує, інтегрує, а також в інший спосіб адаптує обрані ним освітні та парціальні програми	1. Спостереження 2. Опитування	3

фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб, уподобань та запитів	орієнтований підхід у розвитку дітей		3. Вивчення документації	
		2.2.1.4. В освітньому процесі підтримується самостійна діяльність та вільна гра вихованців	1. Спостереження 2. Опитування 3. Вивчення документації	3
		2.2.1.5. Освітній процес характеризується цілісністю: фізичний, соціальний, мовленнєвий, пізнавальний, мистецько-творчий розвиток дітей здійснюється у взаємозв'язку (інтегрований підхід)	1. Спостереження 2. Опитування 3. Вивчення документації	3
		2.2.1.6. Освітній процес характеризується динамічністю: здійснюється зміна видів діяльності, форм та характеру взаємодії педагога з дітьми та між дітьми	1. Спостереження 2. Опитування 3. Вивчення документації	4
		2.2.1.7. Освітній процес характеризується особистісно орієнтованим підходом до розвитку дитини відповідно до її індивідуальних особливостей, потреб, інтересів, здібностей, обдарувань та свободи вибору	1. Спостереження 2. Опитування	3
	2.2.2. Забезпечення набуті дитиною компетентностей за освітніми напрямками відповідно до державного стандарту дошкільної освіти	2.2.1.1. Освітній процес ґрунтується на культурних цінностях народу України, спрямовується на формування у вихованців суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, милосердя, толерантності, поваги до честі та гідності людини і результатів її праці, здорового способу життя та екологічної поведінки, цінностей постійного пізнання і розвитку	1. Спостереження 2. Опитування 3. Вивчення документації	4
		2.2.1.2. Компетентності вихованців формуються у різних видах діяльності: ігровій, комунікативній, руховій, мистецькій, господарській, пізнавально-дослідницькій, предметно-практичній	1. Спостереження	4
		2.2.1.3. Результати освітнього процесу засвідчують динаміку розвитку компетентностей вихованців	1. Опитування 2. Вивчення документації	4
	2.2.3. Організація освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами	2.2.3.1. Для кожної дитини з особливими освітніми потребами командою психолого-педагогічного супроводу складається Індивідуальна програма розвитку	1. Спостереження 2. Опитування 3. Вивчення документації	4
		2.2.3.2. Освітній процес для дітей з особливими освітніми потребами здійснюється відповідно до індивідуальної програми розвитку та з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей	1. Спостереження 2. Опитування 3. Вивчення документації	4
		2.2.3.3. Забезпечується надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (допомоги) дітям з особливими освітніми потребами відповідно до індивідуальної програми розвитку, з урахуванням рекомендацій Інклюзивно-ресурсного центру	1. Вивчення документації 2. Спостереження 3. Опитування .	3

		2.2.2.4. У закладі освіти дотримуються порядку та умов допуску асистента дитини з особливими освітніми потребами до освітнього процесу з метою забезпечення її участі в освітньому процесі шляхом надання підтримки та допомоги у пересуванні, самообслуговуванні, комунікації, харчуванні, орієнтації у просторі тощо	1. Спостереження 2. Опитування 3. Вивчення документації	-
	2.2.4. Надання (за потребою та можливості) додаткових освітніх платних послуг*	2.2.4.1. Додаткові освітні платні послуги надаються вихованцям та їхнім батькам відповідно до переліку платних освітніх та інших послуг, з урахуванням запитів батьків, потреб вихованців та спроможності закладу освіти	1. Спостереження 2. Опитування 3. Вивчення документації	-
		2.2.4.2. Додаткові освітні платні послуги здійснюються виключно на добровільних засадах	1. Спостереження 2. Опитування 3. Вивчення документації	-
		2.2.4.3. Додаткові освітні платні послуги здійснюються поза межами реалізації освітньої програми	1. Спостереження 2. Опитування 3. Вивчення документації	-
2.3. Дотримання вимог мовного законодавства	2.3.1. Забезпечити опанування вихованцями державної мови відповідно до державного стандарту дошкільної освіти	2.3.1.1. Працівники, інші особи, залучені до участі в освітньому процесі, володіють державною мовою та дотримуються вимог мовного законодавства	1. Спостереження 2. Опитування 3. Вивчення документації	4
		2.3.1.2. Створюються умови щодо опанування вихованцями державної мови	1. Спостереження 2. Опитування 3. Вивчення документації	4
		2.3.1.3. Створюються умови для популяризації української мови для всіх учасників освітнього процесу	1. Спостереження 2. Опитування 3. Вивчення документації	4
		2.3.1.4. Забезпечується право на здобуття дошкільної освіти українською жестовою мовою дітям із порушенням слуху	1. Спостереження 2. Опитування 3. Вивчення документації	-
	2.3.2. Забезпечення здобуття дітьми дошкільної освіти мовою корінного народу або національної меншини (спільноти)* України та	2.3.2.1. У разі наявності достатньої кількості заяв батьків вихованців формується група (и), в якій (их) здійснюється провадження освітнього процесу мовою корінного народу або національних меншин (спільнот) України поряд із державною мовою	1. Спостереження 2. Опитування 3. Вивчення документації	-
		2.3.2.2. Створюються умови для вивчення мови корінного народу або національних меншин (спільнот) України	1. Спостереження 2. Опитування 3. Вивчення документації	-
		2.3.2.3. Здійснюються заходи щодо сприяння вивченню мов міжнародного спілкування, насамперед англійської мови	1. Спостереження 2. Опитування 3. Вивчення документації	4

	вивчення мови міжнародного спілкування			
2.4 Встановлення розпорядку перебування вихованців у закладі освіти та формування мережі груп	2.4.1. Дотримання визначеного розпорядку, норм формування та наповнюваності груп вихованців	2.4.1.1. Встановлена тривалість роботи закладу освіти, визначено час і розпорядок перебування у ньому вихованців (повний день, короткотривале, сезонне перебування вихованців, у вихідні, святкові та неробочі дні тощо) для здобуття дошкільної освіти	1. Спостереження 2. Опитування 3. Вивчення документації	4
		2.4.1.2. У закладі освіти сформована мережа груп вихованців відповідно до вимог законодавства та рішень засновника (засновників) або уповноваженого ним (ними) органу (особи)	1. Спостереження 2. Опитування 3. Вивчення документації	4
		2.4.1.3. Інклюзивні та/або спеціальні групи утворюються на підставі заяв батьків дітей з особливими освітніми потребами у порядку, визначеному законодавством*	1. Спостереження 2. Опитування 3. Вивчення документації	4
		2.4.1.4. Наповнюваність груп визначається, виходячи із співвідношення кількості вихованців до кількості вихователів	1. Спостереження 2. Опитування 3. Вивчення документації	4
		2.4.1.5. Кількість вихованців у приміщеннях закладу освіти відповідає вимогам законодавства	1. Спостереження 2. Опитування 3. Вивчення документації	4
2.5. Забезпечення права кожної дитини на здобуття дошкільної освіти незалежно від обраної форми здобуття	2.5.1. Застосування різних форм здобуття дошкільної освіти	2.5.1.1. Створюються умови для здобуття дошкільної освіти за різними формами, у тому числі шляхом їх поєднання з урахуванням спроможності закладу освіти	1. Спостереження 2. Опитування 3. Вивчення документації	4
		2.5.1.2. Запроваджується, за можливості, з урахуванням запитів батьків дітей та за рішенням засновника (засновників) або уповноваженого ним (ними) органу (особи) мережева та/або дистанційна форма здобуття дошкільної освіти, та/або педагогічний патронаж	1. Спостереження 2. Опитування 3. Вивчення документації	-

2.1. Вибір (розроблення) освітніх та парціальних програм для організації освітнього процесу з урахуванням академічної автономії

Позитивні сторони:

- Вибір освітніх програм здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства та Базового компонента дошкільної освіти.
- Педагоги мають можливість брати участь в обговоренні та виборі програм, що підвищує їхню професійну відповідальність за результати освітньої діяльності.
- У закладі забезпечено колегіальне прийняття рішень щодо використання освітніх «Українське дошкілля», «Розквіт», «Освіта і піклування», «Впевнений старт» та парціальних програм, а саме «Думай на рівних», «Моя Україна - Батьківщина», «Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку» через розгляд і схвалення педагогічною радою.
- Педагогічна рада враховує освітні потреби вихованців, кадровий потенціал закладу та особливості організації освітнього процесу.
- Рішення педагогічної ради документально оформлюються та своєчасно доводяться до відома педагогів.
- Забезпечується єдність підходів педагогічного колективу до реалізації освітньої діяльності.
- Парціальні програми добираються з урахуванням пріоритетних напрямів роботи закладу та сприяють всебічному розвитку дітей.
- Використання схвалених програм сприяє підвищенню якості освітнього процесу та забезпеченню наступності змісту дошкільної освіти.
- Інтегруємо програми під час ігор, тематичних тижнів та днів, свят, розваг, музичних та фізичних занять, хвилин мовчання, під час занять, акцій, волонтерства і протягом дня під час проведення різних форм роботи(бесіди, спостереження, рухливі ігри, дидактичні ігри, дослідження та інше)

Негативні сторони:

- Частина педагогів зазнають труднощів у гнучкому поєднанні та інтеграції змісту комплексної програми із завданнями парціальних програм. Це призводить до фрагментарності у плануванні та створює ризик перевантаження дітей додатковими заняттями замість органічного впровадження варіативної складової в освітній процес.
- Недостатньо простежується наступність змісту освіти між різними віковими групами при реалізації кількох освітніх програм.
- Формалізм у плануванні: у календарних планах окремих вихователів завдання парціальних програм прописуються відірвано від загальної теми тижня або періоду. Спостерігається ситуативний підхід, відсутня система.
- Не в усіх випадках забезпечено достатній обмін досвідом між педагогами різних вікових груп щодо впровадження програмових завдань.
- Потребує оновлення та систематизації дидактичне й методичне забезпечення відповідно до вимог усіх освітніх програм, що використовуються в закладі.
- Вихователі часто сприймають кожну програму як окремий «підручник», який треба вивчити від скоринки до скоринки, замість того, щоб брати з парціальної програми лише інструменти (методи, ігри) для виконання завдань Базового компонента (БКДО).
- Спостереження мають ситуативний підхід, а не є системою.

2.2. Організація та перебіг освітнього процесу з урахуванням вікових особливостей, здібностей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб, уподобань та запитів

Позитивні сторони:

- Освітній процес організовується комплексно та забезпечує цілісний розвиток особистості дитини за всіма напрямками Базового компонента дошкільної освіти.
- Освітній процес у закладі здійснюється безперервно протягом усього часу перебування дитини в закладі дошкільної освіти.
- Усі режимні моменти використовуються педагогами як освітні ситуації для розвитку, виховання та навчання дітей.
- Забезпечується інтеграція освітньої діяльності в різні види дитячої активності: ігрову, пізнавальну, рухову, трудову та художньо-творчу.
- Педагоги створюють умови для набуття дітьми життєвого досвіду під час спілкування (навчають дітей вітатися, дякувати, звертатися з проханням, організовують бесіди, спонукають до розв'язання конфліктів мирним шляхом), прогулянок(спостереження в природі та погоді, знайомлять з правилами безпечної поведінки на майданчику та в довкіллі, залучають до посиленої трудової діяльності на майданчику) , харчування (формують культурно-гігієнічні навички, навчають користуватися столовими приборами і культурі поведінки за столом), відпочинку (формують навички самообслуговування, охайності і створюють умови для емоційного комфорту) та самостійної діяльності(заохочують до творчості, конструювання, сюжетно-рольових ігор, надають можливість самостійно обирати ігри, матеріали та партнерів для діяльності).
- Освітній процес організовано з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей вихованців.
- У закладі чітко налагоджено діяльність КППС для дітей з ООП, індивідуальні програми розробляються вчасно. Є змістовними та динамічними, а не формальними.
- Для дітей спеціальних груп педагоги активно застосовують візуальні підказки, картки-візуалізації денного розпорядку та спеціальні дидактичні ігри.
- Простір групових кімнат розбитий на осередки, що дозволяє дітям обирати діяльність за інтересами.
- Забезпечується послідовність і системність формування знань, умінь, навичок та компетентностей протягом дня.
- Педагоги цілеспрямовано використовують повсякденні життєві ситуації для всебічного розвитку дітей. Під час режимних моментів, ігрової діяльності, прогулянок, спілкування та праці вихованці збагачують словниковий запас, набувають досвіду соціальної взаємодії, розвивають самостійність, ініціативність, допитливість та пізнавальну активність.
- Створено сприятливе освітнє середовище, яке підтримує розвиток дитини впродовж усього дня.
- Діти мають можливість реалізовувати власні інтереси та ініціативи як під час організованої діяльності, так і в самостійній діяльності.
- У закладі використовуються різноманітні форми організації освітнього процесу (заняття, ігрова діяльність, спостереження, проєктна діяльність, дослідницька робота, свята та розваги), що сприяє всебічному розвитку дітей.
- Педагоги ефективно поєднують різні види дитячої діяльності, створюючи умови для активного пізнання навколишнього світу використовуючи «Екологічну стежину», екскурсії, метеомайданчик, акції, виставки, конкурси, свята, розваги та тематичні тижні .
- Простежується динамічність освітнього процесу через використання сучасних методів і технологій, які відповідають віковим та індивідуальним особливостям вихованців.
- Забезпечується особистісно орієнтований підхід до кожної дитини, враховуються її потреби, інтереси, здібності та темп розвитку.

- Педагоги створюють позитивний психологічний клімат, що сприяє розвитку самостійності, ініціативності та впевненості дітей, а саме куточок усамітнення, куточок настрою, ігри для емоційного розвантаження, а також діти з ООП мають можливість відвідувати ресурсну кімнату.
- Організація освітнього процесу спрямована на підтримку дитячої активності, творчості та розвитку ключових компетентностей.
- Застосовуються диференційовані форми роботи, що дозволяють забезпечити індивідуальну освітню траєкторію кожного вихованця з особливими освітніми потребами.
- Освітнє середовище є безпечним, розвивальним та мотивує дітей до пізнавальної діяльності.
- Педагоги систематично оновлюють зміст і форми роботи відповідно до сучасних вимог дошкільної освіти

Негативні сторони:

- Недостатній рівень диференціації у масових групах. Якщо в інклюзивних групах індивідуалізація підкріплена роботою асистента вихователя, то у звичайних групах вихователям іноді складно забезпечити індивідуальний підхід до дітей з різним темпом сприйняття та мовленнєвими труднощами.
- Активніше використовувати метод диференційованого навчання під час групових занять, формувати мікрогрупи дітей не лише за віком, а й за рівнем мовленнєвого розвитку, темпом діяльності та інтересами, пропонуючи гнучкі за часом та змістом завдання.
- Потребує розширення асортименту ігрових матеріалів та осередків діяльності для підтримки дитячої ініціативи й творчості.
- Не завжди забезпечується оптимальне співвідношення організованої педагогом діяльності та часу для вільної гри вихованців.
- Не всі можливості предметно-просторового середовища використовуються для стимулювання самостійної діяльності вихованців.
- Не завжди здійснюється системне спостереження за розвитком ігрової компетентності дітей та врахування його результатів під час планування освітньої роботи.
- Потребує посилення співпраці з батьками щодо значення вільної гри та самостійної діяльності для розвитку дитини.
- Потребує вдосконалення роботи щодо забезпечення взаємозв'язку фізичного, соціального, мовленнєвого, пізнавального та мистецько-творчого розвитку дітей.
- Не завжди повною мірою реалізується діяльнісний підхід, який забезпечує формування компетентностей через різні види дитячої активності.
- Потребує вдосконалення система моніторингу досягнень дітей для відстеження динаміки їхнього комплексного розвитку.
- Не в повному обсязі використовується потенціал розвивального середовища для забезпечення взаємозв'язку всіх напрямів розвитку дитини.
- Потребує удосконалення планування освітньої діяльності з урахуванням можливостей поєднання парціальних програм.
- Потребує оновлення методичне та дидактичне забезпечення для якісної реалізації інтегрованого змісту освіти.

2.3. Дотримання вимог мовного законодавства

Позитивні сторони:

- Працівники закладу дошкільної освіти володіють державною мовою на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності, було проведено опитування серед працівників, щодо використання державної мови.
- Освітній процес, ділова документація та внутрішня комунікація здійснюються державною мовою відповідно до вимог чинного законодавства.
- Педагоги систематично забезпечують формування та розвиток мовленнєвої компетентності дітей засобами державної мови через організацію бесід, читання художньої літератури, мовленнєві ігри, театралізовану діяльність, використання малих фольклорних жанрів та створення комунікативних ситуацій у повсякденному житті закладу дошкільної освіти. Учасники освітнього процесу дотримуються норм української літературної мови в професійному спілкуванні.
- Працівники демонструють культуру спілкування, ввічливість і доброзичливість у взаємодії з усіма учасниками освітнього процесу.
- Педагоги використовують сучасні методи та прийоми розвитку мовлення дітей державною мовою, а саме: використання інтерактивних бесід, під час яких діти висловлюють власні думки та обговорюють проблемні ситуації; складання розповідей за сюжетними картинками, серіями малюнків, мнемотаблицями; використання асоціативних карток, мовленнєвих кубиків; проведення дидактичних ігор на розвиток словникового запасу та зв'язного мовлення; організація театралізованої діяльності, інсценізацій казок; використання технології «Мікрофон», «Незакінчене речення»; створення проблемних та комунікативних ситуацій, які спонукають дітей до діалогу; проведення квестів, тематичних ігрових проєктів; використання інформаційно-комунікаційних технологій, мультимедійних презентацій та інтерактивних вправ.
- Освітні заходи, інформаційні матеріали та наочність оформлюються державною мовою.
- Забезпечується виконання вимог мовного законодавства всіма учасниками освітнього процесу.
- В закладі діє гурток з англійської мови «Англійська в задоволення» щодо сприяння вивчення мов міжнародного спілкування.

2.4. Встановлення розпорядку перебування вихованців у закладі освіти та формування мережі груп

Позитивні сторони:

- Дотримуються санітарно-гігієнічні вимоги щодо тривалості сну, прогулянок, харчування та освітньої діяльності.
- Режим дня є стабільним і сприяє формуванню в дітей відчуття безпеки та організованості.
- Забезпечено оптимальну наповнюваність груп та раціональний розподіл педагогічних кадрів.
- Враховуються індивідуальні потреби дітей, зокрема дітей з особливими освітніми потребами.
- Створено умови для ефективної організації освітнього процесу в кожній віковій групі.
- Мережа груп сформована відповідно до проєктної потужності закладу, вікових особливостей дітей та потреб населення.
- Комплектування груп здійснюється з дотриманням вимог чинного законодавства та створює умови для якісної організації освітнього процесу. Кількість вихованців у закладі освіти відповідає вимогам законодавства.

Негативні сторони:

- В окремі періоди спостерігається нерівномірна наповнюваність груп.
- Недостатня кількість місць може ускладнювати зарахування всіх охочих вихованців.
- Потребує подальшого вдосконалення матеріально-технічне забезпечення окремих груп.

2.5 Забезпечення права кожної дитини на здобуття дошкільної освіти незалежно від обраної форми здобуття**Позитивні сторони:**

- Заклад забезпечує рівний доступ до дошкільної освіти для всіх дітей незалежно від форми її здобуття.
- Створено умови для охоплення дошкільною освітою дітей різних вікових категорій.
- Педагоги підтримують постійний зв'язок із батьками та надають консультаційну допомогу з питань розвитку й виховання дітей.
- Забезпечується індивідуальний підхід до кожної дитини з урахуванням її потреб, можливостей та інтересів.
- У закладі створено безпечне та комфортне освітнє середовище для всіх учасників освітнього процесу.
- Забезпечується доступність освітніх послуг для дітей з особливими освітніми потребами.

Негативні сторони:

- Потребує розширення інформаційно-консультативна підтримка сімей, діти яких не відвідують заклад постійно.
- Не всі батьки достатньо активно залучаються до освітнього процесу та виконання рекомендацій педагогів.
- Обмежені матеріальні та кадрові ресурси можуть ускладнювати надання додаткових освітніх послуг окремим категоріям дітей.

Висновок

За результатами проведеного самооцінювання встановлено, що освітній процес у закладі дошкільної освіти організовується з урахуванням вікових, індивідуальних, психофізичних особливостей, інтересів, потреб та можливостей дітей. Педагогічні працівники створюють умови для всебічного розвитку кожного вихованця, забезпечують особистісно - орієнтований підхід та підтримують позитивний емоційний клімат у групах.

Під час організації освітньої діяльності педагоги використовують різноманітні форми та методи роботи, добирають завдання відповідно до рівня розвитку дітей, створюють умови для самостійної діяльності, розвитку творчих здібностей, пізнавальної активності та ініціативності вихованців. Особлива увага приділяється дітям з особливими освітніми потребами, для яких забезпечується психолого-педагогічний супровід, адаптація освітнього середовища та реалізація індивідуальних програм розвитку.

У закладі здійснюється моніторинг досягнень вихованців, результати якого враховуються під час планування подальшої освітньої роботи. Педагоги підтримують партнерську взаємодію з батьками, надають рекомендації щодо розвитку дітей та залучають родини до освітнього процесу.

Разом з тим аналіз показав необхідність подальшого вдосконалення диференційованого підходу до організації освітньої діяльності, активнішого використання індивідуальних освітніх маршрутів, розширення практики застосування сучасних методів спостереження та оцінювання індивідуального розвитку дітей.

У цілому організація освітнього процесу в закладі відповідає вимогам Базового компонента дошкільної освіти, забезпечує реалізацію принципів дитиноцентризму, рівного доступу до якісної освіти та створює сприятливі умови для розвитку, виховання і навчання кожної дитини відповідно до її індивідуальних можливостей та потреб.